

ALLAH'TAN DİLENEN ÖZÜR:

TEVB E

İlk emri “Oku” olan dinimiz, bilgi ve bilinç temeli üzerine oturur. Cehalete savaş açan Kur’ân, inananları bilgiye ve bilinçli olmaya çağırır. Zira Kur’ân’a göre “Kulları içinden Allah’a karşı ancak âlimler derin saygı duyarlar.”¹ Yine ayetler, cehalet nedeniyle insanların günaha sapacağını haber verir:

“Allah’ın kabul edeceği tevbe, ancak bilmeden/cehaletle kötülük edip de sonra tez elden tevbe edenlerin tevbesidir; işte Allah bunların tevbesini kabul eder; Allah her şeyi bilendir, hikmet sahibidir.”²

Demek ki Allah ile insan arasında iletişim sağlıklı bir şekilde devam ettiği sürece, insan doğru yoldadır, hak ve hayır üzeredir. Ne zaman ki bu iletişim kopmuştur, işte o zaman doğru yoldan sapmalar baş gösterecektir. Değişik görüntülerde ortaya çıkan bu sapmaların genel adı günahdır. Unutması ile meşhur olan insan, şeytan ve tutkularının fitlemesiyle kimi zaman Yüce Yaratıcıyı unutur, O’nun kendisini görüp gözetmediğini unutur; kimi zaman işlediği günah yüzünden dünya ve ahirette kaybedeceği güzellikle-

ri unuttur; kimi zaman onlar sebebiyle dünya ve ahirette duçar olacağı rezillik, ceza ve azapları unutur, sonuçta günaha düşüverir. Zira işlenen her günah, insanî değerlerden bir şeyleri alır götürür.

Dönüşün ve İletişimi Yenilemenin Adı Tevbedir

Günaha düşen insan için, her şey bitmiş değildir. O, yaşadığı sürece yeniden Yaratıcı-

O’ndan ayrılmamama kararlılığı ile O’nun olmanın adıdır. Gerçek tevbe, Allah’a dönüşte karar kılmak, O’na dönüşün son dönüş olmasıdır. Zira kulun her zaman başvuracağı asıl kapı, O’nun rahmet kapısıdır. Başka kapılar, her zaman ona kapanabilir, ancak O’nun kapısı her zaman herkese açıktır.

Dinî literatürde tevbe, çirkinliğinden dolayı günahı terk etmek, yapılanlardan dolayı pişmanlık duymak, bir daha

“Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım, Allah’ın rahmetinden umut kesmeyin. Allah bütün günahları bağışlar. Çünkü O, çok bağışlayan, çok esirgeyendir.”

sını hatırlayıp O’na dönebilir, O’nunla iletişim kurabilir. Bu dönüşün ve iletişimi yenilemenin adı tevbedir.

Tevbe, kopan kulluk bağının yeniden bağlanması, kul ile Rab iletişiminin yeniden kurulmasıdır. Tevbe, en güzel şekilde Yüce Yaratıcıdan özür dileyip günahı terk etmenin adıdır. Günah, Yüce Allah ile bağlantının kopması, Allah’tan başka şeylere dönülmesi ise; tevbe yeniden Allah’a dönmenin ve bir daha

günaha dönmeme konusunda kararlı olmak, günah sebebiyle kaçırılan güzel amelleri mümkün mertebe kaza etmektir.³ Tevbe kalben Rabbe dönmek ve Rabbin haklarına riayet etmektir. Nasûh tevbe, günaha kalben pişman olmak, dil ile istiğfar etmek, bedenlen günahı söküp atmak ve bir daha günaha dönmeme kararlılığı içerisinde olmaktır.⁴ Tevbe ile istiğfar arasındaki fark, istiğfar, dua ve ibadetle bağışlanma dileğidir; tevbe ise günahı bir daha

işlememek üzere terk edip pişmanlık duymaktır.⁵ Buna göre tevbe herhangi bir günahın sonra yapılır, istiğfar ise günah olsun olmasın her zaman yapılır, hatta sâlih amellerin ardından da istiğfarda bulunulur.

Peygamberimiz “Allah, can boşaza gelmeden, kulun yaptığı tevbeyi kabul eder.”⁶ buyurarak günahkârlar için tevbe kapısının açık olduğunu müjdeliler. Önemli olan bu dönüşün içtenlikle ve kararlılıkla yapılmasıdır.

Nitekim Cenab-ı Hak da tevbe kapısının her zaman açık olduğunu bildirerek kullarını tevbeye çağırır:

“Ey nefislerine karşı aşırı giden kullarım, Allah’ın rahmetinden umut kesmeyin. Allah bütün günahları bağışlar. Çünkü O, çok bağışlayan, çok esirgeyendir.”⁷

Şunu da belirtelim ki asıl olan hiç günaha düşmemektir. Çünkü günahlarla kirlenen amel defterlerimizi, tevbe silgisiyle ne kadar temizlersek temizleyelim, günah izleri kalacaktır. Bir hadislerinde Peygamberimiz, *işlenen her günahın insanın zihninden bir parçayı alıp götürdüğünü ve o gidenin tekrar geri gelmeyeceğini* haber verir.

Tarih boyunca insanlık, insan ve cin şeytanlarının aklına gelebilecek hemen her günahı denemiştir. İşlenen hiçbir günahın, hiçbir kimseye zerre ka-

dar faydası olmadığı gibi, hep zararı olmuştur. Bu nedenle hiçbir günah bir kez olsun denenmeye ve işlenmeye değmez. Günahların merak edilecek bir yanı da yoktur. Evet, günahlar bir kez daha denenmeye değmez, hayır ve güzellikler ise sonraya bırakmaya gelmez.

Tevbelere Muhtaç Tevbelerden Dolayı Estağfirullah!

Tevbe, yalnızca dilin *tevbe ya Rabbi, estağfirullah* deyip durması değildir. Zira *tevbe de dil çabukluğu yalancılardan tevbesidir. Asıl tevbe, gönlün Rabbe dönüşüne dilin tercüman olmasıdır.* Bugün dil çabukluğu ile tevbe yaptığını sanan pek çok kişi, tevbelere muhtaç tevbelere yapmaktadır. Şartlarına riayet edilmeden yapılan her tevbe, tevbeye muhtaç demektir. Bu yüzden tevbelere için de istiğfar etmeliyiz. *Sana layık tevbe edemedim, şartlarına haiz tevbe yapamadım, eksik ve kusurlu tevbelere için özür dilerim Ya Rab* diyebilmeliyiz.

Nitekim namaz ibadetinden sonra Peygamberimizin sünnetine ve bizlere yaptığı tavsiyesine uyararak üç kere *estağfirullah el-Azîm* diyoruz. Bunun anlamı şudur:

Ya Rab, Sana yaraşır namaz kılamadım, özür dilerim.

Namazda okuduklarımı ve yaptıklarımı bilinçli bir şekilde

de yapamadım estağfirullah.

Yüz puanlık namaz kılmak varken, otuz puanda, kırk puanda kaldım, estağfirullah.

Namazda tam anlamıyla kendimi Sana veremedim, Senin huzuruna çıktığımı fark edemedim estağfirullah.

Senin huzurunda, kalbim ve beynim başka şeylerle meşgul oldu estağfirullah.

İbadetime riya, gaflet karıştı estağfirullah.

Aslında bu uygulamayı bütün sâlih amellerin akabinde yapmak lazımdır. Bu, hem ibadetle gururlanıp şırmarmayı önler, hem de daha ihlâşlı ve daha mükemmel ibadetlere bizleri hazırlar. Şöyle ki:

Yaptığımız infak ve hayır hasenatın ardından *estağfirullah* demeliyiz. *Ya Rab, sırf Senin için veremedim, zamanında ve hakkıyla veremedim, severek isteyerek veremedim, sevdiğilerimden veremedim, verdiklerimi sevemedim estağfirullah.*

Tuttuğumuz oruç ibadetinin akabinde *estağfirullah* demeliyiz. *Ya Rab kendimi bütünüyle orucuma veremedim, oruçlu iken kimi günahlara düşmekten kendimi alamadım, bütün organlarıma oruç tutturamadım estağfirullah.*

Ders, sohbet ve nasihatimizden sonra *estağfirullah* demeliyiz. *Ya Rab layıkıyla hazırla-*

Muallak Taşı / Kudüs

Muhammed GÜLSEREN

nıp konsantre olarak dersimi sunamadım estağfirullah. Senin hak dinini hakkıyla sunamadım estağfirullah.

Sanatkârsak işimizi elimizden geldiğince düzgün yaptık-tan sonra yine *estağfirullah* demeliyiz. *Ya Rab daha iyi ve güzelini yapamadım, nimetlerini daha iyi değerlendiremedim, kullarına daha faydalı olamadım estağfirullah.*

Çünkü O, Tevbeleri Çok Kabul Edendir

Kısaca her ne yapıyorsak yapalım, tüm sâlih amellerimizin ardından bu duyarlılığı sürdürmemiz gerekir. Yaptığımız sâlih amelin makbul olup olmadığı endişesini duymamız gerekir. Nitekim Hz. İbrahim Peygamber, oğlu İsmail ile birlikte Ka'be'nin temellerini yükselttikten sonra *“Ey Rabbimiz! Bizden bunu kabul buyur; şüpheli-*

*siz sen işitensin, bilensin,”*⁸ diye dua etmişlerdi. Aynı şekilde Hz. Meryem'in annesi de karnındaki çocuğunu Allah'a adanmış ve *“Rabbim! Karnımdakini azatlı bir kul olarak sırf sana adadım. Adağımı kabul buyur. Şüphesiz hakkıyla işiten ve bilen sensin,”*⁹ diye dua etmişti. Demek ki sâlih amel işlemek yetmiyor, onun kabulü için dua da gerekiyor.

Yüce Rabbimiz yanlış ve eksik yaptığımız zaman, yapmamız gereken şeyleri işlediğimiz zaman bizlerden istiğfarda bulunmamızı istiyor:

*“Eğer onlar kendilerine zulttıkları zaman sana gelseler de Allah'tan bağışlanmayı dileseler, Rasül de onlar için istiğfar etseydi Allah'ı ziyadesiyle affedici, esirgeyici bulurlardı.”*¹⁰ *“Allah'tan mağfîret dileseniz olmaz mı? Belki size merhamet edilir.”*¹¹

Peygamberimize gelen son ayetlerde de ondan istiğfarda bulunmasını istiyor: *“Allah'ın yardımı ve zaferi gelip de insanların akın akın Allah'ın dinine girmekte olduklarını gördüğün vakit Rabbine hamd ederek O'nu tesbih et ve O'ndan mağfîret dile. Çünkü O, tevbeleri çok kabul edendir.”*¹² Biz de bu çalışmamızı *estağfirullah* duamızla bitirelim: *“Ya Rab, daha mükemmelini, daha faydalı, daha akıcı, daha donanımlı olanını yazamadık estağfirullah. Okuyup yazdıklarımızın adamı olamadık estağfirullah.”*

Dipnot

* Prof. Dr.

- 1 35/Fâtur 28.
- 2 4/17, 6/54, 16/119.
- 3 İsfahani, *el-Müfredât*, s. 83.
- 4 Curcâni, *et-Ta'rifât*
- 5 Ebî Hilal el-Askerî, *Furuku'l-Lügaviyye*.
- 6 Tirmizî, *Deavât* 98.
- 7 39/ Zümer 53.
- 8 2 /Bakara 127.
- 9 3/ Alu İmran 35.
- 10 4/ Nisa 64
- 11 27 /Neml 46.
- 12 110 /Nasr 1-3.